

Sygn. akt XX GC 1390/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz
Protokolant:	protokolant sądowy Agnieszka Nowicka

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w Ł. (dawniej: (...) spółka akcyjna w W.)

przeciwko J. W. (1)

o zapłatę

utrzymuje w całości w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy w dniu 26 kwietnia 2013 r. pod sygn. XX GNc 317/13.

SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz

Sygn. akt XX GC 1390/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 kwietnia 2013 r. powód – (...) spółka akcyjna w Ł. (dawniej: (...) spółka akcyjna w W.) wniósł o zasądzenie od pozwanego – J. W. (1) nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla kwoty 80.646,93 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od 16 listopada 2011 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 11 września 2008 r. zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością umowę leasingu, której przedmiotem był samochód osobowy L (...). W dniu 21 kwietnia 2009 r. nastąpiła zmiana po stronie korzystającego, w efekcie której w miejsce spółki (...) wstąpił J. W. (1). Na zabezpieczenie wykonania obowiązków wynikających z umowy leasingu pozwany wystawił na rzecz powoda weksel własny in blanco. W związku z zaległościami pozwanego w uiszczaniu rat leasingowych, powód po bezskutecznym wezwaniu do zapłaty pismem z 9 listopada 2010 r. wypowiedział umowę leasingu. Następnie powód poinformował pozwanego o wypełnieniu weksla in blanco oraz wezwał go do wykupu weksla. Przesyłka nie została doręczona pozwanemu, gdyż nie odbierał on korespondencji od powoda, zaś próby doręczenia były podejmowane trzykrotnie. Wobec nieodebrania przez pozwanego zawiadomienia, powód wysłał przedmiotowe pismo pozwanemu drogą elektroniczną. Pozwany odebrał zawiadomienie za pośrednictwem poczty elektronicznej i pismem z 9 maja 2011 r. zwrócił się do powoda o udzielenie wyjaśnień w zakresie wypowiedzianej umowy leasingu. Powód wysłał pozwanemu szczegółowe wyjaśnienia dotyczące m. in. rozliczenia umowy leasingu, doręczenia wezwania do wykupu weksla, kwestii obciążenia pozwanego kosztami ubezpieczenia samochodu po wypowiedzeniu umowy oraz udokumentowania określenia wartości rynkowej

przedmiotu leasingu w celu jego zagospodarowania. Ostatecznie przedmiot leasingu został sprzedany za kwotę 339.800 złotych netto, co stanowiło kwotę o 30.000 złotych wyższą niż wskazaną w opinii technicznej. Powód ponowił wezwanie do pozwanego zakreślając mu termin płatności weksla na 15 listopada 2011 r. Pomimo wezwania pozwany nie wykupił weksla (pozew – k. 3-7).

W dniu 26 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, orzekając zgodnie z żądaniem pozwu (nakaz zapłaty – k. 82).

W dniu 28 listopada 2013 r. (data prezentaty) pozwany złożył zarzuty od nakazu zapłaty, wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty w całości, odrzucenie pozwu z uwagi na nieważność postępowania lub oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu podniósł zarzut uzupełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, nieważności umowy leasingu, nieważności postępowania ze względu na brak legitymacji biernej oraz przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego i wekslowego. Odnośnie uzupełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową wskazał, że kwota żądana pozvem stanowi odszkodowanie umowne, które nie występuje bezpośrednio w OWUL, zatem brak jest podstaw do uzupełniania weksla o taką kwotę. W zakresie nieważności umowy leasingu z 11 września 2008 r. wskazał, że umowa nie została podpisana przez stronę (brak podpisu prezesa zarządu spółki (...)) i widnieje na niej jedynie podpis pełnomocnika powoda. Z uwagi na brak podpisu prezesa spółki (...), umowa leasingu jest nieważna i pociąga za sobą nieważność aneksu do umowy. Nadto pozwany podniósł, że powód nie wskazał sposobu wyliczenia żądanej pozvem kwoty oraz nie zostało skutecznie doręczone wezwanie do uzupełnienia weksla zgodnie z deklaracją wekslową. Odnośnie zarzutu nieważności postępowania ze względu na brak legitymacji biernej pozwany wskazał, iż nazwisko pozwanego to W. a nie W. jak wskazano w treści pozwu (zarzuty od nakazu zapłaty – k. 107-111).

W odpowiedzi na zarzuty pozwanego strona powodowa wskazała, iż nieprawidłowości w oznaczeniu strony pozwanej, które miałyby prowadzić do nieważności postępowania wynikają jedynie z omyłki pisarskiej. W kwestii zarzutu nieważności umowy leasingu operacyjnego z dnia 11 września 2008 r. a co za tym idzie nieważności aneksu do umowy leasingu podpisanego przez J. W. (1) powód wskazał na przedłożoną do akt sprawy podpisaną przez spółkę (...) umowę leasingu (k. 19-21). W zakresie przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, jak i ze stosunku wekslowego powód podniósł, iż analiza wezwania do zapłaty z dnia 19 października 2009 r. (k. 29), oświadczenia z 9 listopada 2009 r. o wypowiedzeniu umowy leasingu (k. 32) oraz wezwania z 7 kwietnia 2011 r. do wykupu weksla (k. 38), które zostały przedłożone do akt sprawy - pozwala stwierdzić, że weksel został wypełniony sumą wekslową przed upływem okresu przedawnienia roszczeń ze stosunku podstawowego - jak również, że pozew wekslowy został wniesiony do sądu przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia roszczeń wekslowych. W odniesieniu do zarzutu uzupełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, oraz braku wykazania sposobu i podstaw wyliczenia przez powoda wysokości roszczenia a tym samym nieudowodnienia wysokości tego roszczenia - wskazano, iż poszczególne składniki sumy wekslowej mają swoje oparcie w treści ogólnych warunków umowy leasingu, co zostało szczegółowo wskazane w rozliczeniu z dnia 17 października 2011 r. (k. 52) oraz w treści rozliczenia dołączonego do wezwania z dnia 7 kwietnia 2011 r. (k. 45) (pismo - k. 156-160).

Na dalszym etapie postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska. Zostało przeprowadzone postępowanie dowodowe zawnioskowane przez stronę. Na rozprawie w dniu 4 października 2018 r. Sąd dopuścił dowód z dokumentów dołączonych do pozwu, zarzutów i dalszych pism procesowych na okoliczności w nich wskazane (k. 661).

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 września 2008 r. poprzednik prawny powoda - (...) spółka akcyjna w W. (dalej: (...)) – jako Finansujący zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (dalej: (...)) – jako Korzystającym umowę leasingu operacyjnego o numerze (...) (dalej: „Umowa”). Przedmiotem Leasingu był samochód osobowy marki L. (...), którego łączną wartość oceniono na (...) JPY. Ze strony Finansującego umowa została podpisana przez pełnomocnika –

M. K. (1), ze strony Korzystającego przez prezesa zarządu spółki – Ł. W.. Strony w art. 7 § 3 ust. 2 pkt a) OWUL przewidziały możliwość wypowiedzenia umowy, zgodnie z tym postanowieniem OWUL Finansujący może wypowiedzieć Umowę Leasingu ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli Korzystający pozostaje w zwłoce w zapłacie Wstępnej Opłaty Leasingowej lub jednej Okresowej Opłaty Leasingowej lub innych należności na łączną kwotę równą jednej Okresowej Opłacie Leasingowej i pomimo wyznaczenia przez Finansującego na piśmie dodatkowego terminu siedmiu dni do zapłaty tych należności wraz z odsetkami nie uiszczył ich. Zgodnie z art. 7 § 3 ust. 6 OWUL w przypadku, gdy po wypowiedzeniu umowy uzyskana przez finansującego cena sprzedaży netto przedmiotu leasingu albo wartość rynkowa netto przedmiotu leasingu ustalona przy przekazaniu przedmiotu leasingu innemu korzystającemu lub wartość rynkowa netto przyjęta w przypadku przejścia na potrzeby własne, po potrąceniu kwoty netto kosztów poniesionych przez finansującego w związku z odebraniem przedmiotu leasingu, jego wyceną, naprawą, usunięciem oznaczeń korzystającego, przechowaniem, konserwacją lub sprzedażą jest niższa niż kwota zdyskontowana, wówczas korzystający zobowiązany jest zapłacić finansującemu różnicę, niezależnie od wszelkich innych wymagalnych wierzytelności głównych i ubocznych finansującego wobec korzystającego (umowa leasingu – k. 19-21, ogólne warunki umowy leasingu operacyjnego – k. 22-25, wydruk terminów wpłat – k. 34-37, pismo – k. 316-319).

W dniu 21 kwietnia 2009 r. (...) - (...) i (...), przy udziale J. W. (1) zawarli aneks do umowy leasingu numer (...), na podstawie którego z dniem 1 maja 2009 r. J. W. (1) wstąpił w dotychczasowe prawa i obowiązki spółki (...) wynikające z umowy leasingu (aneks – k - 26-27).

Na zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązania - J. W. (1) wystawił weksel własny in blanco, bez protestu, upoważniając finansującego do jego wypełnienia do kwoty stanowiącej równowartość wszystkich wymagalnych, lecz nie zapłaconych należności przysługujących (...) - (...) (w szczególności należności z tytułu opłat leasingowych, odszkodowań, kar umownych lub zwrotu kosztów) z tytułu zawartej umowy leasingu, łącznie z należnymi odsetkami (dowód - weksel k. 8, deklaracja wekslowa k. 28).

Pismem z 9 listopada 2009 r. (...) - (...) złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu, wzywając jednocześnie do zwrotu przedmiotu leasingu w terminie do 16 listopada 2009 r. W dniu 22 stycznia 2010 r. (...) - (...) i J. W. (1) zawarli Porozumienie o wznowieniu umowy leasingu numer (...), na mocy którego (...) - (...) cofnęła oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu i strony zobowiązały się kontynuować umowę leasingu na dotychczasowych warunkach. W treści porozumienia ustalono, że od 1 lutego 2010 r. J. W. (1) będzie uiszczał okresowe, miesięczne opłaty leasingowe w wysokości 232.502,99 JPY netto plus 22% VAT z zastrzeżeniem art. 5 ust. 2 OWUL (oświadczenie – k. 161-163, porozumienie – k. 164).

Pismem z 19 października 2010 r. (...) - (...) wezwał J. W. (1) do zapłaty kwoty 28.092,22 złotych w terminie do 27 października 2010 r. pod rygorem przedterminowego wypowiedzenia umowy leasingu. Wobec uchybienia przez korzystającego terminowej zapłaty wskazanej kwoty, pismem z dnia 9 listopada 2010 r. (...) - (...) złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu, wzywając jednocześnie do zwrotu przedmiotu leasingu w terminie do 16 listopada 2010 r., które zostało doręczone pozwanemu 12 listopada 2010 r. (wezwanie do zapłaty – k. 29, dowód nadania – k. 30-31, oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu – k. 32, potwierdzenie odbioru – k. 33).

W dniu 30 grudnia 2010 r. J. W. (1) dokonał zwrotu przedmiotu leasingu na rzecz (...) - (...) (protokół – k. 314-315).

Pismem z 7 kwietnia 2011 r. w związku z wypowiedzeniem umowy leasingu finansujący wezwał J. W. (1) do zapłaty kwoty 80.511,91 złotych w terminie do dnia 25 kwietnia 2011 r. Na wskazaną kwotę składały się należności z tytułu okresowych opłat leasingowych w wysokości 19.270,08 złotych, odsetki w wysokości 1.041,29 złotych oraz odszkodowanie umowne zgodnie z art. 7 OWUL w wysokości 60.200,54 złotych. Pismo nie zostało doręczone J. W. (1) i zostało zwrócone (...) - (...) z adnotacją „klient nie był osiągalny przy trzeciej próbie”. Wobec tego w dniu 28 kwietnia 2011 r. (...) - (...) przesłał J. W. (1) powyższe pismo za pośrednictwem korespondencji e-mail. W odpowiedzi J. W. (1) wniósł o dostarczenie całkowitego rozliczenia pojazdu (wezwanie do zapłaty – k. 38, rozliczenie umowy leasingu – 39, wydruk – k. 40-41, wiadomość e-mail – k. 42-45).

Pismem z 9 maja 2011 r. J. W. (1) wskazał, że (...) - (...) dokonał naruszenia art. 38 prawa wekslowego poprzez brak przedstawienia weksla do zapłaty oraz błędnie dokonano rozliczenia umowy. W odpowiedzi (...) - (...) przedstawił rozliczenie umowy (pismo – k. 46-4, k. 49-65).

(...) - (...) podjął próby sprzedaży auta. W dniu 28 marca 2011 r. (...) - (...) wystawił na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. fakturę VAT numer (...) na kwotę 417.954 złotych tytułem sprzedaży przedmiotu leasingu z umowy o numerze (...) (faktura VAT – k. 65, wydruki – k. 63-64, k. 66, korespondencja e-mail – k. 68-81, opinia – k. 414-421)

W dniu 30 marca 2011 r. (...) sp. z o.o. w W. wystawił na rzecz (...) - (...) fakturę VAT numer (...) na kwotę 418.200 złotych tytułem sprzedaży samochodu marki L. (...) z umowy o numerze (...). Samochód został oddany na potrzeby umowy leasingu numer (...) z dnia 28 marca 2011 r., gdzie jego wartość początkowa została ustalona na kwotę 340.000 złotych netto (faktura VAT – k. 412, umowa – k. 432-434).

W rozliczeniu umowy leasingu z 17 października 2011 r. (...) - (...) wskazał, że łączna kwota wierzytelności wynikającej z umowy leasingu wynosi 80.646,93 złotych, przy czym 60.200 złotych to kwota wysokości odszkodowania umownego, to jest należność według art. 7 § 3 ust 6 OWUL, stanowiąca sumę zdyskontowanych przyszłych (...) i wartości końcowej, powiększonych o koszt ubezpieczenia i koszt wyceny pomniejszona o kwotę uzyskaną z zagospodarowania przedmiotu leasingu w wysokości 339.800 złotych (rozliczenie umowy leasingu – k. 52-53).

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dowodów z dokumentów. Dokumenty, które stały się podstawą ustaleń faktycznych, Sąd uznał za wiarygodne, albowiem ich autentyczność i moc dowodowa nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Ustalając stan faktyczny Sąd dopuścił, poza materiałem dowodowym w postaci dokumentów, również osobowe wnioski dowodowe w postaci zeznań świadków: G. P., M. M., J. W. (2), Ł. W., P. J. oraz strony pozwanej w osobie J. W. (1). Sąd uznał zeznania świadków za wiarygodne w zakresie w jakim znalazły potwierdzenie w dokumentach i pozwoliły na poczynienie ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. Sąd za wiarygodny uznał dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej na okoliczność ustalenia stanu pojazdu marki (...) oraz jego wartości leasingowej. Na rozprawie w dniu 18 sierpnia 2016 r. Sąd oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków J. G. i M. K. (2), albowiem zmierzały one do przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Nie ulega wątpliwości w niniejszej sprawie, że powód żądanie pozwu oparł na treści weksla in blanco wystawionego przez pozwanego na zabezpieczenie przyszłych roszczeń powoda wynikających z umowy leasingu numer (...), a wypełnionego przez powoda na kwotę 80.646,93 złotych.

Pozwany skutecznie wniósł zarzuty od nakazu zapłaty. Na etapie postępowania po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty to na pozwanym spoczywa ciężar wykazania (art. 6 k.c.), że weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem wekslowym. Z kolei powód zobowiązany jest wyłącznie do wskazania, z jakiego tytułu domaga się zapłaty i przedstawienia stosownego wyliczenia, to jest do przytoczenia podstawy faktycznej żądania (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 2 marca 2005 r., I ACa 1413/04, Legalis nr 74275).

Pozwany winien był wykazać okoliczności, które w jego opinii uzasadniają przyjęcie, iż wystawiony przez niego weksel in blanco został uzupełniony niezgodnie z umową wekslową. W niniejszym postępowaniu pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności z weksla. Rzeczą Sądu Okręgowego było zaś zbadanie zasadności zarzutów strony pozwanej.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż zarzut strony pozwanej w zakresie nieważności postępowania z uwagi na brak legitymacji procesowej biernej (art. 379 pkt 2 k.p.c.) - uznać należało za chybiony. Tożsamość pozwanego nie ulega wątpliwości w świetle przedstawionych przez powoda dowodów w sprawie: weksla (k. 8), aneksu do umowy leasingu numer (...) (k. 26-27) oraz deklaracji wekslowej (k. 28), zaś strona powodowa omyłkowo oznaczyła stronę

pozwaną w treści pozwu, a następnie wniosła o sprostowanie wydanego w sprawie nakazu zapłaty. Sąd przychylił się do wniosku powoda wobec czego zarzut nieważności postępowania - z uwagi na brak legitymacji procesowej biernej należało uznać za chybiony.

Przechodząc do oceny podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia wskazać należy, iż w przypadku jego uwzględnienia powództwo podlegałoby oddaleniu, zatem zarzut strony pozwanej w tym przedmiocie należało rozstrzygnąć w pierwszej kolejności. Pozwany wskazał, iż kwestia daty wypowiedzenia umowy oraz zawartego później porozumienia wznawiającego ją była sporna. Sąd nie podzielił powyższego stanowiska, gdyż nie znalazło ono poparcia w zgromadzonym w sprawie niniejszej materiale dowodowym, z którego wynika, że weksel został wypełniony sumą wekslową przed upływem okresu przedawnienia roszczeń ze stosunku podstawowego, jak również, że pozew został wniesiony do sądu przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia roszczeń wekslowych.

Termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, zgodnie z regułą art. 120 k.c., rozpoczyna bieg od dnia, w którym świadczenie ze stosunku podstawowego stało się wymagalne. Treścią upoważnienia zawartego w deklaracji wekslowej towarzyszącej wystawieniu weksla in blanco, wręczanego dla zabezpieczenia określonego roszczenia, jest objęte uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Odnosi się to również do przypadków użycia w deklaracji wekslowej zwrotu przewidującego możliwość wypełnienia weksla w każdym czasie oraz opatrzenia go datą płatności według uznania wierzyciela (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 14 lutego 2008 r., II CSK 522/07, Legalis nr 117712). Osoba, która złożyła podpis na wekslu in blanco, może - na podstawie art. 10 prawa wekslowego - powoływać się na niezgodność uzupełnienia blankietu z otrzymanym upoważnieniem, polegającą na dokonaniu uzupełnienia już po przedawnieniu się zabezpieczonego roszczenia lub na wstawieniu, jako terminu płatności weksla, daty późniejszej od uzgodnionej (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 19 listopada 2004 r., V CK 228/04, OSP 2005 nr 11, poz. 130, str. 587). Uprawnienie do wypełnienia weksla in blanco nie obejmuje bowiem wypadków, w których roszczenie ze stosunku podstawowego uległo przedawnieniu (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2012 r., IV CSK 199/12, Biuletyn SN - IC 2013 nr 12).

Oświadczenie powoda o wypowiedzeniu umowy leasingu zostało doręczone pozwanemu w dniu 12 listopada 2010 r. (k. 33), zatem należało przyjąć, że umowa leasingu numer (...) wygasła w tej samej dacie, to jest 12 listopada 2010 r.

W związku z tym, że przedmiotowa umowa leasingu została zawarta przez powoda – przedsiębiorcę z pozwanym, w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, należało stwierdzić, że termin przedawnienia roszczenia wynikającego z umowy leasingu wynosił trzy lata. W dniu 12 listopada 2010 r. roszczenie powoda stało się wymagalne i rozpoczął bieg trzyletni termin przedawnienia, który upłynął w dniu 12 listopada 2013 r. Powód natomiast weksel wypełnił przed upływem terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego.

Stosownie zaś do treści art. 70 w związku z art. 103 Prawa wekslowego roszczenia wekslowe ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia płatności weksla. W niniejszej sprawie pozew został wniesiony w dniu 9 kwietnia 2013 r., a zatem przed upływem terminu przedawnienia, gdyż dzień płatności weksla wyznaczono na 15 listopada 2011 r. Zgodnie natomiast z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Twierdzenia pozwanego, iż data wypowiedzenia umowy pozostaje sporna oraz odnoszące się do porozumienia z dnia 22 stycznia 2010 r. nie znalazły potwierdzenia w stanie faktycznym sprawy, gdyż powód przedłożył zarówno dokumenty potwierdzające fakt wypowiedzenia umowy leasingu, jak i zawarcia porozumienia z dnia 22 stycznia 2010 r. Nie budzi więc wątpliwości, że podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia jest bezzasadny.

W dalszej kolejności należało zbadać zarzut pozwanego dotyczący nieważności umowy leasingu i w konsekwencji nieważności aneksu do tejże umowy. Twierdzenia pozwanego, iż na umowie leasingu brak jest podpisu prezesa zarządu spółki (...) (pierwotnego korzystającego) nie znalazły potwierdzenia w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy. Zarówno umowa leasingu z 11 września 2008 r. (k. 21), jak i Ogólne Warunki Umowy (k. 25) opatrzone zostały

zarówno pieczęcią firmową spółki (...), jak i pieczęcią imienną prezesa zarządu – Ł. W. wraz z jego podpisem. Wobec wskazanych okoliczności jak również faktu, że pozwany nie przedstawił dowodów na poparcie swych twierdzeń, jak chociażby egzemplarza umowy nie zawierającego podpisu, podniesiony zarzut nieważności umowy uznać należało za chybiony. Twierdzenia pozwanego odnośnie nieważności umowy leasingu z uwagi na brak elementów określonych w art. 709⁽¹⁾ k.c. również nie znalazły potwierdzenia w materiale dowodowym sprawy, albowiem przedłożona do akt umowa leasingu oraz OWUL zawierały essentialia negotii wymagane do uznania za ważną.

Wobec podniesienia przez pozwanego zarzutów związanych z wypełnieniem weksla niezgodnie z deklaracją wekslową należało dokonać oceny czy należność, na którą weksel został wypełniony, rzeczywiście powodowi przysługiwała na podstawie umowy leasingu. Pozwany wskazał, że powód bezzasadnie uzupełnił weksel o kwotę odszkodowania umownego w wysokości 60.200,54 złotych oraz innych kwot łącznie dającą sumę wskazaną na wekslu.

Stosownie do treści art. 7 § 3 ust. 6 OWUL „w przypadku, gdy po wypowiedzeniu Umowy Leasingu uzyskana przez Finansującego cena sprzedaży netto Przedmiotu Leasingu albo wartość rynkowa netto Przedmiotu Leasingu ustalona przy przekazaniu Przedmiotu Leasingu innemu korzystającemu lub wartość rynkowa netto przyjęta w przypadku przejęcia na potrzeby własne, po potrąceniu kwoty netto kosztów poniesionych przez Finansującego w związku z odebraniem Przedmiotu Leasingu, jego wyceną, naprawą, usunięciem oznaczeń Korzystającego, przechowaniem, konserwacją lub sprzedażą jest niższa od Kwoty Zdyskontowanej, wówczas Korzystający jest zobowiązany zapłacić Finansującemu różnicę, niezależnie od wszelkich innych wymagalnych wierzytelności głównych i ubocznych Finansującego wobec Korzystającego.”.

Powyższe postanowienie umowne jednoznacznie wskazuje, że warunkiem ubiegania się przez powoda o zapłatę jest skuteczne wypowiedzenie umowy leasingu. W braku takiego wypowiedzenia roszczenie o zapłatę w ogóle bowiem nie powstaje.

W niniejszej sprawie umowa leasingu została wypowiedziana przez powoda z uwagi na brak zapłaty przez pozwanego kwoty 28.092,22 złotych, po skierowaniu wezwania i bezskutecznym upływie terminu. Możliwość wypowiedzenia umowy przez powoda przewidywał art. 7 § 3 ust. 2 pkt a) OWUL, zgodnie z którym „Finansujący może wypowiedzieć Umowę Leasingu ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli Korzystający pozostaje w zwłoce w zapłacie Wstępnej Opłaty Leasingowej lub jednej Okresowej Opłaty Leasingowej lub innych należności na łączną kwotę równą jednej Okresowej Opłacie Leasingowej i pomimo wyznaczenia przez Finansującego na piśmie dodatkowego terminu siedmiu dni do zapłaty tych należności wraz z odsetkami nie uiścił ich”. Uznać zatem należało, iż spełniły się przesłanki uprawniające powoda do wypowiedzenia umowy a tym samym do ubiegania się zapłaty wskazanej w rozliczeniu kwoty. W tym miejscu wskazać należy, iż użyte przez powoda sformułowanie „odszkodowanie umowne” nie mogło doprowadzić do modyfikacji umowy leasingu, zaś kwota dochodzona tym tytułem stanowi w rzeczywistości sumę zdyskontowaną, pomniejszoną o kwotę uzyskaną z zagospodarowania przedmiotu leasingu co wprost wynika z treści ust. 3 rozliczenia umowy leasingu z dnia 17 października 2011 r. (k. 52).

Odnośnie podniesionego przez pozwanego zarzutu sprzedaży przedmiotu leasingu poniżej ceny rynkowej wskazać należy, iż Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego w tej kwestii.

Zgodnie z art. 709¹⁵ k.c., w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu. Przewidziana w przytoczonym przepisie odpowiedzialność korzystającego wobec finansującego - jak to wyjaśnił Sąd Najwyższy - ma charakter kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej. Zgodnie z ogólnym założeniem odpowiedzialności odszkodowawczej, odszkodowanie ma przywrócić stan, jaki istniałby, gdyby nie doszło do zdarzenia wyrządzającego szkodę. Finansujący może więc po rozwiązaniu umowy leasingu dochodzić odszkodowania w celu przywrócenia położenia, w jakim znajdowałby się, gdyby korzystający należycie wykonał swoje zobowiązanie. Ze względu na to, że odszkodowanie nie może przewyższyć uszczerbku w majątku poszkodowanego, należne finansującemu

odszkodowanie podlega pomniejszeniu o uzyskane przez niego korzyści, do których zalicza się m.in. wartość rzeczy zwróconej przez korzystającego. W razie sprzedaży tej rzeczy, korzyść leasingodawcy wyznacza cena uzyskana ze sprzedaży (vide: wyroki Sądu Najwyższego z 15 lutego 2008 r., I CSK 354/07, OSNC-ZD 2008, nr D, poz. 116, z 28 stycznia 2010 r., I CSK 216/09, niepubl., z 14 lipca 2010 r., V CSK 4/10, OSNC 2011, Nr 3, poz. 29, z 9 września 2010 r., I CSK 641/09, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 35, z 26 października 2011 r., I CSK 715/10, niepubl., z 13 stycznia 2012 r., I CSK 176/11, niepubl. i z 12 grudnia 2013 r., V CSK 566/12, OSNC 2014, Nr 10, poz. 102).

Korzyść uzyskaną przez finansującego wskutek rozwiązania umowy leasingu należy wiązać przede wszystkim z odzyskaniem przez finansującego przedmiotu leasingu i wynikającą stąd możliwością decydowania o jego dalszych losach.

O wysokości tej korzyści rozstrzyga wartość odzyskanego przedmiotu. Wartość ta ze względu na charakter regulacji zawartej w art. 709¹⁵ k.c. powinna być określana na zasadach, na jakich określa się wartość dóbr przy ustalaniu odpowiedzialności odszkodowawczej. Należy przy tym mieć w szczególności na względzie, czy dany przedmiot może być jeszcze eksploatowany na podstawie nowej umowy leasingu. Jeżeli zaś - jak w niniejszej sprawie - zawarto już, co do niego nową umowę leasingu, za miarodajną należy uznać jego wartość określoną przez strony tej umowy. Uzyskanie w następstwie rozwiązania wcześniejszej umowy leasingu przez finansującego korzyści w tej wysokości jest tu bezsporne, a przy tym wynika ona z transakcji rynkowej.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt w niniejszej sprawie w ocenie Sądu Okręgowego nie dały się podzielić twierdzenia pozwanego odnośnie możliwości dokonania sprzedaży przedmiotu leasingu po dużo wyższej cenie. Wskazać należy, iż powód dołożył należytej staranności w ocenie wartości odzyskanego przedmiotu leasingu, dokonał jego wyceny, a następnie sprzedaż po ustalonej cenie. Należy podkreślić, iż korzyścią finansującego nie jest hipotetyczna, najwyższa wartość jaką można ustalić w stosunku do przedmiotu leasingu. Korzyść finansującego wyznacza bowiem cena uzyskana ze sprzedaży (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 18 lutego 2015 r., I CSK 64/14, OSNC - Zb. dodatkowy 2016 nr C, poz. 38, str. 1, wyrok Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2013 r. V CSK 566/12, OSNC 2014 nr 10, poz. 102, str. 47). Jak dodatkowo wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego cena uzyskana ze sprzedaży pojazdu marki L. (...), będącego przedmiotem umowy leasingu w wysokości 418.200 złotych brutto (340.000 złotych netto) nie odbiega w znaczący sposób od wartości tego pojazdu ustalonej na dzień 28 marca 2011 r. przez biegłego sądowego na kwotę 448.500 złotych brutto. Biegły sądowy wyjaśnił, z jakich powodów wspomniany pojazd przedstawia przyjętą przez niego wartość. W szczególności biegły odniósł się do luksusowego, niestandardowego charakteru samochodu oraz wskazał, że opinia jest szacowaniem wartości rynkowej pojazdu i może być zweryfikowana wyłącznie na podstawie rzeczywiście zawartych transakcji kupna-sprzedaży. W razie bowiem sprzedaży przedmiotu leasingu po rozwiązaniu umowy - jak to miało miejsce w niniejszej sprawie - korzyść leasingodawcy, o której mowa w art. 709¹⁵ k.c., wyznacza cena uzyskana z tej sprzedaży. W razie tzw. sprzedaży poleasingowej uzyskanie korzyści należy wiązać z realnie powstałym, a nie tylko możliwym do uzyskania dochodem z rzeczy, a więc przede wszystkim - z uzyskaną przez leasingodawcę (sprzedawcę) ceną sprzedaży (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 31 października 2014 r., sygn. VI ACa 33/14, Legalis numer 1213444).

Mając na uwadze powyższe uznać należało, iż korzyść finansującego została wyznaczona poprzez określenie uzyskanej ceny ze sprzedaży, zaś przeprowadzony w sprawie dowód z opinii biegłego potwierdził, iż nie doszło do drastycznego zaniżenia wartości przedmiotu leasingu przy sprzedaży samochodu. W ocenie Sądu za drastyczne zaniżenie wartości nie może być uznawana różnica rzędu 6% (jak to zostało wskazane w opinii pisemnej biegłego) bądź 15% (opinia ustna).

Wobec powyższego uznać należało, iż zarzut pozwanego odnośnie wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową poprzez wypełnienie go na należności nie przysługujące powodowi również nie znalazł potwierdzenia w materiale dowodowym sprawy. Wskazać w tym miejscu należy, iż w sporze ze stosunku wekslowego to na dłużniku wekslowym, a nie na posiadaczu weksła, spoczywa ciężar dowodu, iż suma wekslowa została wpisana w wysokości przewyższającej rzeczywisty dług zobowiązanego wekslowo. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Wskazano w nim, że w sytuacji podniesienia zarzutu wypełnienia weksła

niezgodnie z porozumieniem wekslowym to na wystawcy weksla in blanco ciąży dowód wykazania nieistnienia wiarygodności wystawcy i to w zakresie wskazanym na wekslu (vide: wyrok Sadu Najwyższego z 17 stycznia 2008 r., sygn. akt III CSK, LEX nr 413645). Tymczasem pozwany nie wykazał, że wymienione kwoty z weksla nie były leasingodawcy należne, zwłaszcza że deklaracja wekslowa upoważniała do wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą nie tylko zadłużeniu z tytułu umowy leasingu, lecz także wszystkich wymagalnych, lecz nie zapłaconych należności w szczególności z tytułu opłat leasingowych, odszkodowań, kar umownych lub zwrotu kosztów (vide: deklaracja wekslowa – k. 28). Strona powodowa udowodniła zaś, niewykonanie przez pozwanego zobowiązania wynikającego z umowy leasingu. Udowodniła także szkodę, gdyż wykazała uiszczenie odpowiednich kwot między innymi tytułem ubezpieczenia pojazdu, podczas gdy ponoszenie tych ciężarów, w okresie obowiązywania umowy leasingu, leżało po stronie leasingobiorcy (korzystającego), zgodnie z art. 709⁷ k.c. Pomiędzy niewykonaniem zobowiązania pozwanego a szkodą po stronie powodowej istnieje adekwatny związek przyczynowy, gdyż konieczność uiszczenia przez powoda kwot należnych tytułem ubezpieczenia przedmiotu leasingu wynikała z przedwczesnego rozwiązania umowy leasingu, spowodowanego zaniechaniem przez pozwanego uiszczania rat leasingowych.

W tym stanie rzeczy, roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie i w konsekwencji na podstawie art. 496 k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.

SSO Magdalena Kurc-Mazurkiewicz

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Magdalena Kurc-Mazurkiewicz